

Şehir ve Kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri teşkiline dair olan 4541 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı ve geçici komisyon raporu (1/164)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-729, 6/1076

16 . IV . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

4541 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve mezkûr kanuna bazı maddeler eklenmesine dair İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 15 . IV . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
R. Peker

Gerekçe

1. — 4541 sayılı Kanunun 6 nci maddesinde mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimlerinin en büyük mülkiye memurunun nezareti altında olacağı tasrih edilmiştir.

Bir halk müessesesi olan muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimlerinin Belediye meclisleri ve muhtarlardan mürekkep bir seçimi idare komisyonu tarafından nezaret ve murakabe edilmesi umumî esaslarımızı uygun görülmüş olduğundan madde buna göre tanzim edilmiştir.

2. — Muhtar ve ihtiyar heyeti seçimlerinin de Belediye meclisleri seçimine mütenazır olarak bir günde yapılması ve oyların gizliliği ve seçimin emniyeti bakımından aynı hükümlere tâbi olmasını sağlamak amacı ile 11 nci madde tanzim edilmiştir.

3. — Sandığın açılması ve oyların tasnifi ve tasnifte gözönünde tutulması icabeden hususat da yine Belediye seçimlerindeki esaslar gözönünde bulundurulmak suretiyle değiştirilerek tenazur temin edilmek maksadıyla 12 nci madde tanzim edilmiştir.

4. — 12 nci maddenin 9 neu bendinde seçim komisyonlarınca seçim neticesini belirten tutanakların kaç nühsa olacağı ve nerelere verileceği belirtilmiş olduğundan 13 ncü maddede tekrarlanmış olan bu hükümler çıkarılmak suretiyle işbu madde değiştirilmiştir.

5. — Seçim halk iradesiyle teayyün ettikten sonra artık bunun en büyük mülkiye memurluğunca tasdikî lüzumu yersiz görüldüğünden 16 nci maddede bu esas dairesinde değiştirilmiş ve bu madde ile 5 nci maddede 14 ve 19 neu maddelerde de işaret olunduğu veçhile (Seçimi tasdikâ salâhiyetli makamlar) ibaresi yerine (Seçimi tebliğe yetkili makamlar) ibaresi ikâme olunmuştur.

6. — Yeni hükümlerle seçimin bazı masrafları olacağı tabii olduğundan bu giderlerin belediyelerce temin edileceği yeni bir hüküm olarak tasarıya ilâve edilmiştir.

7. — Elyevm yürürlükte olan Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Kanunu, seçimlerin (Belediye meclisleri)

lislerinin mûtat intihap yılı içindeki Aralık ayında) bitirileceğini tasrih etmekte ve Belediye Kanunu mûtat Belediye seçimlerinin Ekim ayında olacağını âmir bulunmakta olduğundan bu kanun hükmünün yerine getirilmesi için 1947 senesi Mayıs ayında yeniden bir muhtar ve iltiyar heyeti seçimi yapılması ve bunun süresinin de bir defaya mahsus olmak üzere 1950 yılı Aralık ayına kadar devam etmesi ve bu seçimlerin de İçişleri Bakanlığınca tesbit edilecek Pazar günlerinde yapılması zaruri görüldüğünden geçici bir madde ilâvesi suretiyle bu cihet tasarlanmıştır.

Geçici Komisyon raporu

T. B. M. M.

Geçici Komisyon

Esas No. 1/164

Karar No. 2

3 . V . 1947.

Yüksek Başkanlığa

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 15 . IV . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan 4541 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı komisyonumuzca İçişleri Bakanı hazır olduğu halde incelendi.

Bir halk müessesesi olan mahalle muhtar ve iltiyar heyetlerinin seçiminin murakabe ve tasdik makamının mahallin en büyük mülkiye âmirinde bırakılması bütün seçim kanunlarında kabul edilen ana prensiplerle bir tezat teşkil etmekte ve seçimde gizliliğini tam mânasıyla istihdaf etmeyen hükümlerin de bugünkü şart ve ahvale ve umumi seçim prensiplerine intibakı lüzumu dolayısıyla 4541 sayılı Kanunda değişiklik yapılması esas itibariyle kabul ve tasvibe lâyük görülmüş ve maddelein müzakaresine geçilmiştir.

Hükümet teklifine göre maddelerde yapılan esaslı değişikliklerle Komisyonumuzun yeniden konulmasını muvafık gördüğü hükümler aşağıda gösterilmiştir :

1. — Hükümet teklifinin birinci maddesinde : Fesh, iptal veya belediye meclisini teşkil edecek miktarda üye ve yedek üyesi kalmamış belediyelerle yeni kurulmuş ilçelerde ve beldiye şubesi olan mahallerde gerek seçimi idare kurulunun teşkili ve gerek başkanlık keyfiyeti düşünülmediğinden bu eksiklikleri karşılayacak yeni hükümler konulmuştur.

2. — Yine Hükümet teklifinin ikinci maddesinde : seçim dairelerinin beş yüzden bine ka-

dar seçmen adedini iltiva etmesi gösterilmiş ise de beş yüzden aşağı seçmeni bulunan mahallerin müstakil bir seçim dairesi olarak kabulde tereddüt hâsıl olacağı mütalâasıyla bine kadar denilmek suretiyle maddede vuzuh temin edilmiştir.

3. — Mahallelerdeki seçim büroları adedince üçer kişilik teşkil olunan seçim komisyonları ile seçimi idare komisyonu unvanları arasında komisyon kelimesiyle hâsıl olan benzerliği önlemek için de seçimi idare komisyonunun adı seçimi idare kurulu olarak tashih olunmuştur.

4. — Siyasi partilerin temsilci göndermeleri ancak seçime iştirak ettikleri takdirde mütalâa edilebileceğinden fıkra bu suretle tashih olunmuştur.

5. — Mahalle seçim komisyonlarına kurulacak defterlerin belediyedeki defterlerin bir nüshası olacağı açıklanmış ve aşağıda gösterilecek sebeplerden dolayı defterlerin verilme tarihi yedi günden on gün evvelisine çıkarılmıştır.

6. — Vatandaşların defterlere karşı itiraz hakları komisyonumuzca daha esaslı bir surette teminat altına alınmak istenilmiş ve bu suretle itirazın seçimi idare kuruluna ve bu kurulun kararına karşı da yargıçlığa başvurulmak suretiyle vatandaş hak ve salâhiyeti geniş bir ölçü ile nazara alınmıştır.

7. — Hükümet teklifi 4541 sayılı Kanunun ana hükmüne tâbi olarak muhtar ve üyelerin ayrı ayrı seçilmeleri esasını muhafaza etmiştir. Bu konu üzerinde inceleme yapan komisyonumuz; muhtarın ve üyelerin ayrı ayrı seçilme-

leri tatbikatta müşküller meydana getireceği neticeine varmış ve muhtarın ihtiyar heyeti üyelerinin kendi aralarından seçilmesinin daha muvafık olacağını kabul etmiştir.

Hiç bir geliri olmayan bu halk müessesesinin seçim masrafı belediyelere bâriz malî bir külfet tahmil etmektedir. Bilhassa bu yeni tasarı ile seçim şekli değiştirildikten sonra mahallesi çok büyük şehir ve kasabalarımızda vukua gelecek her tebeddülâtta ayrı ayrı yeni seçim yapmak bu malî külfeti bir kat daha arttıracığından ve esasında muhtar ve üyelerin kanunen hâiz olmaları lâzımgelen vasfı ve şartlarda da bir ayrılık olmadığından asıl üyeler tarafından ve kendi aralarından muhtarlıkta daha geniş bir görüş ve düşünce ile çalışabilecek bir arkadaş mühtar seçmeleri maslahata daha uygun olacağından tasarıya buna ait hükümler konulmuştur.

8. — Birden ziyade sandık ve seçim yerleri bulunduğu takdirde tasnif ve tadatın her sandıkta yapılması ve mahalleye ait birleştirmeyi seçimi idare kurulunun yapması tasnifte sürat ve selâmeti temin edeceği cihetle Hükümet teklifinin üçüncü maddesi bu esas dâhilinde yazılmış ve bu maddenin 4, 8, 9 neu bentleri de tasarının yeni ana hatlarına göre düzeltilmiştir.

9. — Hükümet teklifinin dördüncü maddesinin (E) fıkrasındaki muhtarlık için ayrı, ihtiyar heyeti üyeliği için ayrı muamele ifası hakkındaki hüküm kaldırılmıştır. (F) bendi düzeltilmiştir.

10. — Beşinci maddeden (19 neu madde) cümlesine lüzum kalmadığından metinden çıkarılmıştır.

11. — Altıncı madde tasarının yeni şekline göre yazılmıştır.

12. — Muhtar ve ihtiyar heyeti üyeliklerinde vâkı olacak açıklıkların kapatılması ve yedek üyelerin asile alınması ve kalmadığı takdirde yeni seçim yapılması hususları ayrı bir madde ile tesbit olunmuştur.

13. — Hükümetin geçici maddede seçimin pazar günü yapılması hakkındaki hükmü kaldırarak gün tesbiti işinde İçişleri Bakanlığını salâhiyetli kılmayı Komisyonumuz maslahata daha uygun mütalâa etmiş ve bu suretle pazar kelimesi kaldırılmıştır.

14. — Tasarının bu yeni şekli karşısında 4541 sayılı Kanununun vali ve kaymakamların salâhiyetine dair olan 17 nei maddesinin bir hüküm ve mânası kalmadığından bu madde de kaldırılmıştır.

15. — Hükümet teklifiyle Komisyonumuzca kararlaştırılan esaslar arasında husule gelen farklar 4541 sayılı Kanunun bazı maddelerini de değiştirir mahiyette olduğundan umumi kanunla irtibat ve münasebeti sağlamak maksadiyle 1, 2, 3 neu maddelerde tasarıya eklenmiş ve bu suretle kaleme alınan kanun tasarısı Yüksek Meclisin tasvibine arz edilmek üzere bağlı olarak sunulmuştur.

Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Kanunu tasarısı Geçici Komisyon Başkanı

Tokad

R. Güreli

Sözcü

Kâtip

Urfa

Sinob

Balıkesir

V. Gerger

L. Aksoy

F. Tiritioğlu

Gümüşane

İsparta

A. K. Varınca

S. Köksal

Kastamonu

Rize

Dr. F. Eccvit

S. A. Dilemrc

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4541 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddeler eklenmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 4541 sayılı kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimi, Belediye başkanının başkanlığı altında Belediye Meclisi üyeleri arasından meclise seçilecek dört üyeden ve o Belediye sınırı içindeki mahalleler muhtarlarından ad çekme ile ayrılacak dört kişiden mürekkep bir (Seçimi İdare Komisyonu) nun nezaret ve kontrolü altında yapılır. Belediye sınırı içindeki mahalleler yekûnu dört ve daha az olduğu takdirde mevcut muhtarların hepsinin iştirakile komisyon teşekkül eder.

Seçim Belediye meclislerinin mütat seçim yılı içindeki Aralık ayında bitirilir.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

4541 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bazı maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4541 sayılı Kanunun 5 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mahalle ihtiyar heyetiyle bunların yedek üyeleri mahalle halkı tarafından muhtar da ihtiyar heyeti üyelerince kendi arasında seçilir. Bu seçim her dört senelik bir devre sonunda yenilenir. Bir seçim devresi içinde herhangi bir suretle olursa olsun seçimin yenilenmesi halinde yeni muhtar ve ihtiyar heyeti üyelerinin vazifesi o devre sonunda hitam bulur.

MADDE 2. — 4541 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti seçimi, Belediye Başkanının başkanlığı altında Belediye Meclisi üyeleri arasından Meclise seçilecek dört üyeden ve o belediye sınırı içindeki mahalleler muhtarlarından ad çekme ile ayrılacak dört kişiden mürekkep bir (Seçimi idare kurulunun) nezaret ve kontrolü altında yapılır.

Belediye sınırı içindeki mahalleler yekûnu dört ve daha az olduğu takdirde mevcut muhtarların hepsinin iştirakiyle kurul teşekkül eder.

Fesih, iptal veya meclisi teşkil edecek miktarda üye ve yedek üye kalmamış olmak gibi suretlerle Belediye Meclisinin kurulması mümkün olmayan yerlerde ve yeni kurulmuş yerlerde Belediye Başkanı veya başkan vekili veya ilçenin yeni kurulmuş olması sebebiyle Belediye seçimi hem sonuçlanmamış olan yerlerde mahallî mülkiye üstü tarafından belediye sınırı içindeki mahalleler halkından ve Belediye üyeliği niteliğini haiz bulunanlardan dört kişi seçimi idare kuruluna üye olarak çağırılır. Belediye şubesi olan yerlerde seçimi idare kuruluna belediye şubesi müdürü başkanlık eder. Seçim Belediye meclislerinin mütat seçim yılı içindeki Aralık ayında bitirilir.

MADDE 3. — Aynı kanunun sekizinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Mahallî ihtiyar heyeti üyeliğine seçilmek için:

1. — Türk olmak,

Hü.

Geçici K.

2. — Seçim başlamadan evvel en aşağı bir senedenberi bu mahallede ikamet etmekte bulunmuş olmak,

3. — 25 yaşını bitirmiş olmak,

4. — Hırsızlık, kaçakçılık, dolandırıcılık, sahtekârlık, ve sahte evrakı bilerek kullanmak, emniyeti suiüstimal gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle veya ağır hapis cezasıyla hükümlü veya âmme hizmetinden mahrum edilmiş olmamak.

5. — Türkçe okur yazar olmak şarttır. Milletvekilleri vilâyet Meclisi âzaları erat subaylar, yargıçlar ve memurlar mahalle ihtiyar heyeti üyeliğine seçilemezler.

MADDE 4. — Aynı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Üye olmak için lâzımgelen şartlardan herhangi birine hâle geldiği takdirde üyelik sıfatı zail olur. Ancak bu sıfatın zail olduğuna ve üyeden birinin istifasının kabulüne veya vazifeye devamsızlık neticesi bir üyenin müstâfi addine seçimi seçime tebliğ yetkili makamlarca karar verilir.

MADDE 5. — 4541 sayılı Kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Ihtiyar Heyeti üye seçimlerinde oylar bir günde kullanılır ve bu maksatla seçmenlerin oylarını bir günde tamamen kullanmalarını sağlayacak ve bunun için de bine kadar seçmen adedinin geçmiyecek şekilde seçimi idare kurulunun kararıyle bir seçim dairesi olan her mahalle için gerektiği kadar seçim büroları kurulur. Bu kararlarda büroların mahallenin hangi semtlerinde kurulduğu ve hangi sokaklarını kısmen veya tamamen içine aldığı açıkça belirtilir. Aralık ayının ilk haftası içinde seçimi idare kurullarınca verilecek olan bu karar mahallin mülkiye üstünün onayına sunulur ve enaz seçim gününden bir hafta evvel gazete çıkan yerlerde gazetelerle olmyan yerlerde diğer vasıtalarla ilân edilir. Keyfiyet siyasi parti merkezlerine de yazı ile ayrıca bildirilir.

Seçim bürolarının başında seçimi idare kurulunca 8 nci maddede yazılı vasıf ve şartları haiz bulunan mahalle halkından her mahalle için seçim büroları adedince üçer kişilik seçim komisyonları kurulur. Her komisyon kendi aralarında birini başkan seçer. Seçime katılan si-

MADDE 2. — Aynı kanunun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muhtar seçimlerinde oylar bir günde kullanılır. Ve bu maksatla seçmenlerin oylarını bir günde tamamen kullanmalarını sağlayacak ve bunun için de (500) den (1 000) e kadar seçmen adedini geçmiyecek şekilde seçimi idare komisyonu kararıyle bir seçim idaresi olan her mahalle için gerektiği kadar seçim büroları kurulur. Bu kararlarda büroların mahallenin hangi semtlerinde kurulduğu ve hangi sokaklarını kısmen veya tamamen içine aldığı açıkça belirtilir.

Aralık ayının ilk haftası içinde seçimi idare komisyonlarınca verilecek olan bu karar mahallin en büyük mülkiye memurunun onayına sunulur. Ve enaz seçim gününden bir hafta evvel kasete çıkan yerlerde gazetelerle, olmyan yerlerde diğer vasıtalarla ilân edilir.

Seçim bürolarının başında seçimi idare komisyonunca 8 nci maddede yazılı vasıf ve şartları haiz bulunan mahalle halkından her mahalle için seçim büroları adedince üçer kişilik seçim komisyonları kurulur. Her komisyon kendi aralarında birini başkan seçer. Siyasi partilerin ve bağımsız adayların temsilci-

Hâ.

Geçici K.

leri seçimde hazır bulunmağa yetkilidirler.

Seçimi idare komisyonları mahalli durum ve vasıtalarla göre seçimin gizliliğini ve emniyetini sağlayacak tedbirleri almakla ve aldırmağa ödevlidir.

A) Belediye seçimi için hazırlanmış olan son defterler seçime esas ittihaz olunur. Seçimi idare komisyonu belediye sınırı içindeki her mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerini ayrı ayrı çağırarak bu defterleri beraberce tetkik ve noksansız olduğunu bir tutanakla tesbit edildikten sonra o mahallenin seçim bürosuna seçim gününden yedi gün evvel bir makbuz mukabilinde teslim eder.

B) Seçim büroları mahallenin herkes tarafından görülebilecek bir yerine bu defterleri üç gün müddetle asmağa ve bu süre içinde bu defterlere itiraz hakları olduğunu asımla beraber ilân ve keyfiyeti bir tutanakla tevsik etmeğe mecburdurlar.

Defterlere isimleri yazılmamış veya yanlış veya mükerrer yazılmış olanların «müracaatları ve itirazları tetkik ve bir karara bağlanmakla beraber sonucu ilgiliye orada tebliğ olunur». Seçim komisyonlarının bu hususta verecekleri kararlar kesindir.

Dördüncü gün akşamı 18 e kadar itirazların sonuçlandırılması mecburidir.

C) Bu defterlerin askıdan inmesi seçimi idare komisyonları tarafından tulle İçişleri Bakanlığına bildirilerek seçim gününün tesbiti istenir.

Bakanlıkça tebliğ edilecek belirli günde seçimin yapılacağı seçimi idare komisyonları tarafından mahalli vasıtalarla ilân edilir. Sandığın açık kalacağı süre saat 8 den 19 a kadardır. Ancak sandık başında oyunu kullanmamış seçmenler varsa bunlar da oylarını kullanmadan sandık kapatılamaz. Bu uzatma nihayet 20 yi geçemez.

Ç) Her seçmen kendi oyunu getirip seçim bürolarında evvelden hazırlanmış boş ve seçimi idare komisyonunca mühürlü zarfa koyduktan sonra sandığa atmakla ödevlidir.

Hiç bir sebep ve suretle başkasının adına seçim zarfı sandığa atılmaz. Puslaların düz beyaz kâğıttan kesilmiş olması gerekli olup bunlara seçmenler tarafından imza, mühür, adres ve-

yasi partilerle bağımsız adaylar her sandık başında temsilci bulundurabilirler.

Seçimi idare kurulları mahalli durum ve vasıtalarla göre seçimin gizliliğini ve emniyetini sağlayacak tedbirleri almakla ve aldırmağa ödevlidirler.

A) Belediye seçimi için hazırlanmış olan son defterler seçime esas ittihaz olunur. Seçimi idare kurulu belediye sınırı içindeki her mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerini ayrı ayrı çağırarak bu defterleri beraberce tetkik ve noksansız olduğu bir tutanakla tesbit edildikten sonra bir nüshasını o mahallenin seçim komisyonuna seçim gününden on gün evvel bir makbuz mukabilinde teslim eder.

B) Seçim komisyon ve büroları mahallenin herkes tarafından görülebilecek bir yerine bu defterleri üç gün müddetle asmaya ve bu süre içinde bu defterlere itiraz hakları olduğunu asımla beraber ilân ve keyfiyeti bir tutanakla tevsik etmeğe mecburdurlar.

Defterlere isimleri yazılmamış veya yanlış veya mükerrer yazılmış olanların ileri sürecekleri itirazlar seçimi idare kurulunca dinlenip kurul kararıyla gereken düzeltmeler yapılır. İtirazlar asım süresi içinde yapılmak ve kurulca da üçüncü günün akşamı saat 18 e kadar sonuçlandırmak mecburidir. Seçim idare kurulları yerinde görülmiyen itirazların reddi hakkında verdikleri karar örneğini itiraz edene bildirir. Bu karara razı olmıyanların kararın usulen kendilerine tebliği tarihinden itibaren iki gün içinde mahalli sulh yargıçlığına kurul kararıyla birlikte başvurarak itiraz etmeğe hakları vardır. Bu süre bittikten sonra itiraz hakkı kalmaz. Yargıçlık itiraz iddialarını en çok üç gün içinde kesin olarak sonuçlandırır.

C) Bu defterlerin askıdan inmesi seçimi idare kurulları tarafından tulle İçişleri Bakanlığına bildirilerek seçim gününün tesbiti istenir.

Bakanlıkça tebliğ edilecek belirli günde seçimin yapılacağı seçimi idare kurulları tarafından mahalli vasıtalarla ilân edilir. Sandığın açık kalacağı süre saat sekizden on dokuza kadardır. Ancak sandık başında oyunu kullanmamış seçmenler varsa bunlar da oylarını kullanmadan sandık kapatılamaz. Bu uzatma da nihayet saat yirmiye geçemez.

Hü.

ya seçmenin hüviyetini belli edecek herhangi bir işaret konulamaz. Her seçmen ikametgâhının bulunduğu seçim bürosunda oyunu kullanır. Seçim komisyonunca her seçmene hüviyeti sorulur ve gerekirse hüviyet cüzdanını göstermesi istenilir. Bu suretle hüviyeti belli olan seçmenin seçim defterlerinde yazılı adı hizasına imzası veya mührü alındıktan sonra oyunu kullanmasına izin verilir. İmza bilmiyen veya mührü olmıyanların sol elleri başparmağı bastırılır. Başparmağı olmıyanların hangi parmağının bastırıldığı hizasına şerh verilir. Elleri ve kolları olmıyanlar için seçim komisyonu huzurunda emniyet ettiği birisi tarafından yukarıdaki esaslar dairesinde imza veya işaret ettirilir ve bu cihet te seçim komisyonunca bir tutanakla tesbit edilir.

Oy puslalarında muhtarlık için bir kişinin ve ihtiyar heyeti üyeleri için de sekiz kişinin adı ve soyadı yazılır. Yazı bilmiyenler emniyet ettikleri kimselere yazdırılır.

MADDE 3. — Aynı kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Seçim sonunda seçim komisyonları huzuru ile sandık açılır. Aynı mahalleye ait birden ziyade sandık ve seçim büroları bulunduğu takdirde seçimi idare komisyonlarınca evvelce tesbit edilmiş mahalde bu sandıklar toplam ilçe seçim komisyonları huzurunda açılır.

1. Zarflar sayılarak seçim defterlerindeki imza ve işaretler seçmenler sayısı ile karşılaştırılır.

2. Yazısı okunmıyan puslalarla seçilenin kim olduğu belli olmıyan puslalar hesaba katılmaz.

3. Üyelik niteliğini haiz olmıyan oylar hesaba katılmaz.

4. Muhtarlık için bir kişiden başka ad yazılmış ise birinciden, üyelik için sekiz kişiden fazla ad yazılmış ise sekizinciden sonrakiler hesaba katılmaz. Aynı isim iki defa yazılmış ise bir defa yazılmış sayılır.

Geçici K.

Ç) Her seçmen kendi oyunu getirip seçim bürolarında evvelden hazırlanmış boş ve seçimi idare kurulunca mühürlü zarfa koyduktan sonra sandığa atmakla ödevlidir.

Hiçbir sebep ve suretle başkasının adına seçim zarfı sandığa atılamaz. Puslaların düz beyaz kâğıttan kesilmiş olması gerekli olup bunlara seçmenler tarafından imza, mühür, adres veya seçmenin hüviyetini belli edecek herhangi bir işaret olunamaz. Her seçmen ikametgâhının bulunduğu seçim bürosunda oyunu kullanır. Seçim Komisyonunca her seçmene hüviyeti sorulur ve gerekirse hüviyet cüzdanını göstermesi istenilir. Bu suretle hüviyeti belli olan seçmenin seçim defterinde yazılı adı hizasına imzası ve mührü alındıktan sonra oyunu kullanmasına izin verilir. İmza bilmiyen veya mührü olmıyanların sol elleri başparmağı bastırılır. Başparmağı olmıyanların hangi parmağının bastırıldığı hizasına şerh verilir. Elleri ve kolları olmıyanlar için Seçim Komisyonu huzurunda emniyet ettiği birisi tarafından yukarıdaki esaslar dairesinde imza veya işaret ettirilir. Bu cihet de seçim komisyonunca bir tutanakla tesbit edilir. Oy puslalarında dokuz kişinin adı ve soyadı yazılı yazı bilmiyenler emniyet ettikleri kimselere yazdırılır.

MADDE 6. — Aynı Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçim sonunda seçim komisyonları huzuriyle sandık açılır tasnife başlanır ve inkıtasız devam eder. Birden fazla seçim bürosu olan mahallelerdeki seçim komisyonları tutanakları seçimi idare kurulunca birleştirilerek o mahallin seçim neticesini gösteren yeni bir tutanak tanzim olunur.

1. Zarflar sayılarak seçim defterlerindeki imza ve işaretler seçmenler sayısı ile karşılaştırılır.

2. Yazısı okunmıyan puslalarla seçilenin kim olduğu belli olmıyan puslalar hesaba katılmaz.

3. Üyelik niteliğini haiz olmıyan oylar hesaba katılmaz.

4. Puslalarda dokuz kişiden fazla ad yazılmış ise dokuzuncudan sonrakiler hesaba katılmaz. Aynı isim iki defa yazılmış ise bir defa yazılmış sayılır.

5. Renkli veya cizgili kâğıda yazılmış pus-

Hü.

5. Renkli veya çizgili kâğıda yazılmış puslalarla imzalı, mühürlü veya oy sahibinin hüviyetini belirten herhangi bir işaret taşıyan puslalar hesaba katılmaz.

6. Seçim puslalarının sayılması ve tasnifi tamamlandıktan sonra en çok oy kazanandan başlayarak sıra ile her adayın kaç oy almış olduğu belirtilir.

7. Eşit oy kazananlardan evli olan, evlilerden yaşı büyük olan, bu da eşit ise çocuğu çok olan tercih olunur. Çocuk sayısının da eşitliği halinde ad çekilerek adı önce çıkan sırada evvel addolunur.

8. Seçim puslalarının sayılması ve tasnifi bu suretle tamamlandıktan sonra en ziyade oy kazanandan itibaren sırası ile muhtar için ayrı olarak bir, ihtiyar heyeti üyeleri için yine ayrı olmak üzere en çok oy kazanandan başlayarak dört asil ve dört yedek üye ayrılır.

9. Seçim Komisyonlarınca 13 neü maddeye göre tutulmuş tutanaklardan bir tanesinin en büyük mülkiye memuruna ve bir tanesinin de belediye başkanına verilmek üzere iki nüshası seçim defterleri, hesaba katılmıyan oy puslalarıyla birlikte bu komisyonlar tarafından mühürlenmiş bir zarf içinde seçimi idare komisyonlarına teslim edilir. Üçüncü nüsha tutanak seçim mahallinin münasip ve herkes tarafından görülebilecek bir yerine derhal asılır. Hesaba katılan oy puslaları Seçim Komisyonu ve orada hazır bulunanların önünde yakılır. Bu keyfiyet bir tutanakla belirtilir.

MADDE 4. — Aynı kanunun 13 neü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçimin neticesini gösteren tutanaklar aşağıdaki hususları ihtiva edecektir.

- A) Seçimin başlama ve hitam bulma tarihi;
- B) Sandığın ne zaman ve kimlerin huzuriyle açıldığı;

C) Oy puslalarının kaç tane zuhur eylediği ve tasdikli seçim defterlerindeki isimlerinin kaç tanesinin hizasına imza veya işaret konulmuş ve kaç ismin hizası boş olduğu;

D) Oy puslalarından kaç adedi ne sebeple muteber sayılmadığı;

E) Muteber sayılan oy puslalarının tasnif

Geçici K.

lalarla imzalı mühürlü veya oy sahibinin hüviyetini belirten herhangi bir işaret taşıyan puslalar hesaba katılmaz.

6. Seçim puslalarının sayılması ve tasnifi tamamlandıktan sonra en çok oy kazanandan başlayarak sıra ile her adayın kaç oy almış olduğu belirtilir.

7. Eşit oy kazananlardan evli olan, evlilerden yaşı büyük olan bu da eşit ise çocuğu olan tercih olunur. Çocuk sayısının da eşitliği halinde ad çekilerek adı önce çıkan sırada evvel addolunur.

8. Seçim puslalarının sayılması ve tasnifi bu suretle tamamlandıktan sonra en ziyade oy kazanandan itibaren sırasıyla beş kişi asil ve dört yedek üye ayrılır. Asil üyeler üyeliklerinin kendilerine tebliği tarihinden itibaren üç gün içinde toplanarak içlerinden birini gizli oyla muhtarlığa seçerler ve keyfiyeti bir tutanakla seçimi tebliğe yetkili makama bildirilir.

9. Seçim komisyonlarınca 13 neü maddeye göre tutulmuş tutanaklardan bir tanesinin en büyük mülkiye memuruna ve bir tanesinin de Belediye başkanına verilmek üzere iki nüshası seçim defterleri, hesaba katılmıyan oy puslalarıyla birlikte bu komisyonlar tarafından mühürlenmiş bir zarf içinde seçimi idare kurullarına teslim edilir. Üçüncü nüsha tutanak seçim mahallinin münasip ve herkes tarafından görülebilecek bir yerine derhal asılır. Hesaba katılan oy puslaları seçim komisyonu ve orada hazır bulunanların önünde yakılır. Bu keyfiyet bir tutanakla belirtilir.

MADDE 7. — Aynı kanunun 13 neü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Seçimin neticesini gösteren tutanaklar aşağıdaki hususları ihtiva edecektir.

- A) Seçimin başlama ve hitam bulma tarihi;
- B) Sandığın ne zaman ve kimlerin huzuriyle açıldığı;

C) Oy puslalarının kaç tane zuhur eylediği ve tasdikli seçim defterlerindeki isimlerinin kaç tanesinin hizasına imza veya işaret konulmuş ve kaç ismin hizası boş olduğu;

D) Oy puslalarından kaç adedi ne sebeple muteber sayılmadığı;

E) Muteber sayılan oy puslalarının tasnif

Hü.

Geçici K.

neticesinde hangi isimlerin en çoktan en aza doğru oy kazandığı (Muhtarlık için ayrı, ihtiyar heyeti üyeliği için ayrı.)

F) Muhtarlığa asıl ve yedek âzalıklara kimlerin ayrıldığı;

G) Seçimin kanuna muhalif şekilde yapıldığı mahalle halkından biri tarafından ihbar veya iddia edildiği takdirde bunun neden ibaret olduğu gösterilir.

MADDE 5. — Aynı kanunun 14 ncu maddelerindeki (Seçimi tasdika salâhiyetli makamlar) ibaresi yerine (Seçimi tebliğe yetkili makamlar) ibaresi ikame edilmiştir.

MADDE 6. — Aynı kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

13 ncu maddeye göre hazırlıyacak tutanakları alan en büyük mülkiye memuru bir tezkere ile keyfiyeti seçilen muhtar ve asıl ve yedek üyelere tebliğ eder.

MADDE 7. — Seçim giderleri belediyeler tarafından sağlanır.

GEÇİCİ MADDE — Bu seçim dönemine munhasır olmak üzere mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimleri 1947 Mayıs ayında İçişleri Bakanlığınca tesbit edilecek Pazar günü yapılır.

Seçilen bu heyetlerin kanuni süresi 1950 yılı Aralık ayına kadar devam eder ve seçim günü yine İçişleri Bakanlığınca tesbit edilerek vilâyetlere tebliğ olunur.

neticesinde hangi isimlerin en çoktan en aza doğru oy kazandığı,

F) Asıl ve yedek âzalıklara kimlerin ayrıldığı,

G) Sesimin kanuna muhalif şekilde yapıldığı mahalle halkından biri tarafından ihbar veya iddia edildiği takdirde bunun neden ibaret olduğu gösterilir.

MADDE 8. — Aynı kanunun 14 ncu maddesindeki (Seçimi tasdike salâhiyetli makamlar) ibaresi yerine (Seçimi tebliğe yetkili makamlar) ibaresi ikame edilmiştir.

MADDE 9. — Aynı kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Maddeye göre hazırlanacak tutanakları alan en büyük mülkiye memuru bir tezkere ile keyfiyeti seçilen asıl ve yedek üyelere ve muhtar seçimini mütaakıp da muhtar seçilen kimseye tebliğ eder.

MADDE 10. — Aynı kanunun 19 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muhtarlık herhangi bir şekilde inhişl ettiğ i takdirde mahallin en büyük mülkiye üstü yeni muhtarın seçilmesini bir hafta içinde ihtiyar heyetine bildirir. Gerek bu suretle ve gerek sair suretlerle asıl üyelikte vuku bulacak açıklara sırasıyla yedek üyeler getirilir. Yedek kalmaz ve asıl üye adedi de üçten aşağıya düşerse o mahalle için yeniden seçim yapılır.

MADDE 11. — Seçim giderleri Belediye tarafından sağlanır.

GEÇİCİ MADDE — Bu seçim dönemine munhasır olmak üzere mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri seçimleri 1947 Mayıs ayında İçişleri Bakanlığınca tesbit edilecek bir günde yapılır. Seçilen bu heyetlerin kanuni süresi 1950 yılı Aralık ayına kadar devam eder. Ve seçim günü yine İçişleri Bakanlığınca tesbit edilerek vilâyetlere tebliğ olunur.

MADDE 12. — 4541 sayılı Kanunun 17 ncı maddesi kaldırılmıştır.

Hü.

Geçici K.

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 14. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
R. Peker	Başbakan Yardımcısı
	M. Ökmen
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
M. A. Renda	Ş. Devrin
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
C. C. Toydemir	Ş. Sökmensüer
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
H. Saka	H. N. Keşmir
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
Reşat Ş. Siner	C. K. Inceday
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Y. Bakanı
T. B. Balta	Dr. B. Uz
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
T. Çoşkan	F. Kurdoğlu
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
Ş. Koçak	A. İnan
Çalışma Bakanı	
Dr. S. Irmak	

